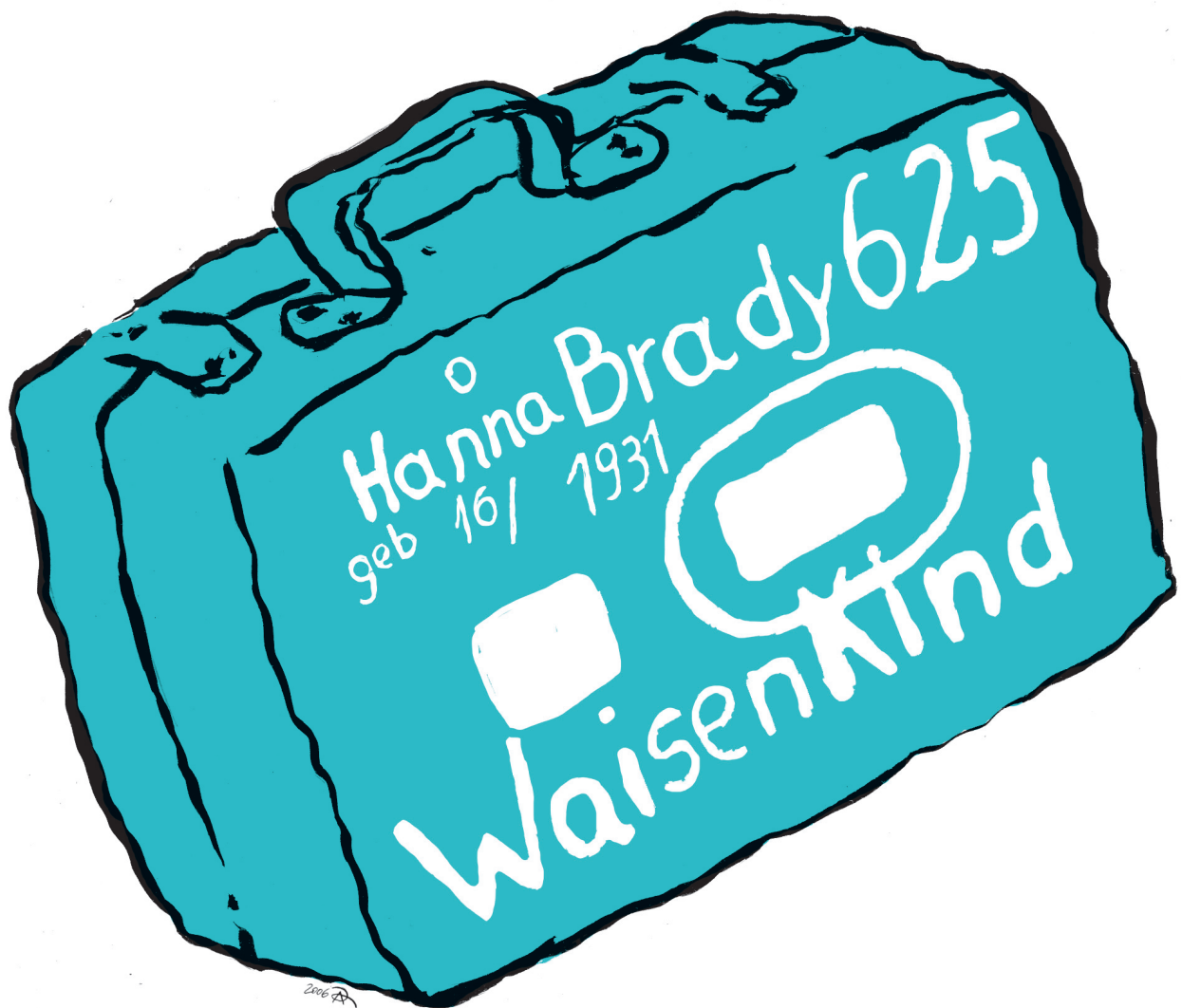

HANA BŐRÖNDJE I.

D1 EGY JAPÁN KISLÁNY, MAIKO VERSE

A tizenhárom éves Hana Brady volt ennek a bőröndnek a tulajdonosa.

Ötvenöt évvel ezelőtt, 1942. május 18-án
két nappal Hana tizenegyedik születésnapja után
Terezinbe hurcolták, Csehszlovákiában.
1944. október 23-án egy zsúfolt tehervonaton elszállították Auschwitzba.
Azután a gázkamrába küldték.
Az emberek otthonról csak egy bőröndöt vihetek magukkal.
Azon tűnődtem, hogy vajon Hana mit rakott bele.
Ma hatvankilenc éves lenne,
de az életét elvették, amikor tizenhárom volt.
Azon tűnődtem, hogy milyen lány lehetett.
Néhány rajz, melyet Terezinben készített – csak ezek maradtak nekünk.
Mit mondanak nekünk ezek a rajzok?
Boldog emlékeket a családjáról?
Álmokat és reményeket a jövőről?
Miért ölték meg?
Nem volt rá semmi ok.
Zsidónak született. Neve: Hana Brady.
Születési ideje: 1931. május 16. Árva.
Mi, a Kis Szárnyak elmondjuk majd minden gyereknek Japánban, hogy
mi történt Hanával.
Mi, a Kis Szárnyak soha nem felejtjük el, hogy mi történt másfél millió
zsidó gyerekkel.
Mi, gyerekek választhatunk, mit cselekszünk, békét teremtve a világban –
így a holokaust nem ismétlődhet meg soha többé.

(*Kis Szárnyak*, 2000. decembere, Tokió, Japán)

D2 ZSIDÓTÖRVÉNYEK

Nove Mesto, 1939

1939. március 15-én Hitler náci csapatai ellepték Csehszlovákiát, és a Brady család élete örökre megváltozott. A nácik a zsidókat ördögnek, minden rossz terjesztőjének, veszélyesnek kiáltották ki. Ettől kezdve a Brady családnak és a többi zsidónak más szabályok szerint kellett élnie Nove Mestóban.

A zsidók csak bizonyos órákban hagyhatták el a házukat.

Csak egyes boltokban és megszabott időszakokban vásárolhattak.

A zsidók nem utazhattak, ezért nem látogathatták meg többé szeretett rokonaikat a közeli kisvárosban.

A zsidókat kötelezték, hogy minden vagyonukról beszámoljanak – műkincsekről, ékszerekről, evőeszközökről, betétkönyvekről.

A zsidó családok rádióját elkobozták.

Egy napon Hana és George sorban álltak a mozi előtt, hogy megnézzék a Hófehérke és a hét törpét. Mikor a pénztárhoz értek, megláttak egy írást, amelyen ez állt: „Zsidóknak tilos.” Vöröslő arccal, villámló tekintettel fordultak sarkon, és elindultak haza. Mikor Hana belépett az ajtón, mérges volt és nagyon feldúlt. – Mi történik velünk? Miért nem mehetek moziba? Miért nem hagyhatom a csudába azt a tilalmat?

Úgy tűnt, hogy minden hét hoz egy újabb korlátozást. Zsidók nem mehetnek a játszótérre! Nem mehetnek sportpályákra! Nem mehetnek parkokba! Hamarosan Hana már nem mehetett tornázni sem. Még a tó is tiltott terület lett, ahol korizni szoktak.

Az az ősz még egy csapást tartogatott számukra. Egyszer, amikor apa hazajött, hozott három textildarabot. Mindegyiken Dávid-csillag volt, és a közepén ez a szó állt: „Jude” – zsidó.

– Gyertek, gyerekek! – szólt apa, és kivett egy ollót a konyhai fiókos szekrényből. – Ki kell vágnunk ezeket a csillagokat, és fel kell varrnunk a kabátunkra. Muszáj ezt viselnünk, ha elhagyjuk a házat.

– Miért? – kérdezte Hana. – Az emberek így is tudják, hogy zsidók vagyunk.

– Ezt kell tennünk – válaszolta apa. Olyan kedvetlen, szomorú és fáradt volt, hogy a gyerekek nem vitatkoztak vele.

Ezután Hana ritkábban ment ki az utcára. Mindent megtett, hogy ne kelljen nyilvánosan hordania a sárga jelvényt. Gyűlölte a csillagot. Olyan megalázó volt. Olyan szégyenletes. – Nem volt elég – keseregtek a gyerekek –, hogy elvesztettük a parkot, a tavat, az iskolát és a barátainkat?

Most, ha elhagyták a házat, a csillag ott virított a ruhájukon, letéphetetlenül.

